

P9_TA(2023)0374

Praworządność na Malcie - sytuacja sześć lat po zabójstwie Daphne Caruany Galizii i potrzeba ochrony dziennikarzy

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 19 października 2023 r. w sprawie praworządności na Malcie: sytuacja sześć lat po zabójstwie Daphne Caruany Galizii i potrzeba ochrony dziennikarzy (2023/2901(RSP))

(C/2024/2656)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 2, 4, 5, 6, 7, 9 i 10 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE),
- uwzględniając art. 20 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając art. 6, 7, 8, 10, 11, 12 i 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą”),
- uwzględniając swoje rezolucje z 15 listopada 2017 r. w sprawie praworządności na Malcie ⁽¹⁾, z 28 marca 2019 r. w sprawie stanu praworządności i zwalczania korupcji w UE, a zwłaszcza na Malcie i na Słowacji ⁽²⁾, z 18 grudnia 2019 r. w sprawie praworządności na Malcie po ujawnieniu najnowszych informacji w sprawie morderstwa Daphne Caruany Galizii ⁽³⁾, z 29 kwietnia 2021 r. w sprawie zabójstwa Daphne Caruany Galizii i praworządności na Malcie ⁽⁴⁾ i z 20 października 2022 r. w sprawie praworządności na Malcie pięć lat po zabójstwie Daphne Caruany Galizii ⁽⁵⁾,
- uwzględniając wysłuchania, wymiany poglądów i wizyty delegacji organizowane od 15 listopada 2017 r. przez Grupę ds. Monitorowania Demokracji, Praworządności i Praw Podstawowych Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych,
- uwzględniając wymiany pism między przewodniczącą Grupy ds. Monitorowania Demokracji, Praworządności i Praw Podstawowych a premierem Malty,
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy nr 2293(2019) z 26 czerwca 2019 r. pt. „Zabójstwo Daphne Caruany Galizii a praworządność na Malcie i poza nią – zadbanie o ujawnienie całej prawdy”,
- uwzględniając sprawozdanie w sprawie działań następczych w związku z rezolucją Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy nr 2293(2019), zatwierdzone przez Komisję Prawną i Praw Człowieka Zgromadzenia Parlamentarnego 8 grudnia 2020 r.,
- uwzględniając opinię Komisji Weneckiej nr 993/2020 z 8 października 2020 r. w sprawie dziesięciu aktów prawnych i projektów ustaw wdrażających wnioski ustawodawcze będące przedmiotem opinii CDL-AD(2020)006,
- uwzględniając raport Komisarz Praw Człowieka Rady Europy sporządzony w następstwie jej wizyty na Malcie w dniach 11–16 października 2021 r.,
- uwzględniając pismo Komisarz Praw Człowieka Rady Europy z 23 września 2022 r. do premiera Malty oraz odpowiedź premiera Malty z 4 października 2022 r.,
- uwzględniając pisma Komisarz Praw Człowieka Rady Europy do premiera i przewodniczącego Izby Reprezentantów Malty z 26 września 2023 r. oraz ich odpowiedzi,

⁽¹⁾ Dz.U. C 356 z 4.10.2018, s. 29.

⁽²⁾ Dz.U. C 108 z 26.3.2021, s. 107.

⁽³⁾ Dz.U. C 255 z 29.6.2021, s. 22.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 506 z 15.12.2021, s. 64.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 149 z 28.4.2023, s. 15.

- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 5 lipca 2023 r. zatytułowany „Sprawozdanie na temat praworządności z 2023 r.” (COM(2023)0800),
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych z wyjazdu delegacji ds. praworządności do Valletty (Malta) w dniach 23–25 maja 2022 r.,
 - uwzględniając art. 132 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że Unia opiera się na wspólnych wartościach zapisanych w art. 2 TUE, którymi są poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolność, demokracja, równość, praworządność oraz poszanowanie praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości; są one wspólne dla państw członkowskich UE, a kraje kandydujące muszą ich przestrzegać, aby przystąpić do UE, ponieważ są one częścią kryteriów kopenhaskich, których nie można pomijać ani zmieniać ich interpretacji po przystąpieniu; mając na uwadze, że demokracja, praworządność i prawa podstawowe to wartości, które się wzajemnie umacniają, a ich podważanie może stanowić systemowe zagrożenie dla Unii oraz dla praw i wolności jej obywateli;
- B. mając na uwadze, że utrzymanie praworządności oraz poszanowanie demokracji, praw człowieka, podstawowych wolności, wartości i zasad zapisanych w traktatach UE i międzynarodowych instrumentach w zakresie praw człowieka należą do obowiązków Unii i jej państw członkowskich oraz że należy ich przestrzegać;
- C. mając na uwadze, że Karta stanowi część prawa pierwotnego UE; mając na uwadze, że wolność wypowiedzi oraz wolność i pluralizm mediów to prawa zapisane w art. 11 Karty praw podstawowych i w art. 10 europejskiej konwencji praw człowieka (EKPC);
- D. mając na uwadze, że niezawisłość sądownictwa, zapisana w art. 19 ust. 1 TUE, art. 47 Karty i art. 6 EKPC, jest konieczna, aby położyć kres bezkarności za zbrodnie przeciwko dziennikarzom oraz zagwarantować bezpieczeństwo i ochronę dziennikarzy; mając na uwadze, że aby uniknąć bezkarności, państwa członkowskie mają obowiązek podjąć wszelkie niezbędne kroki w celu postawienia przed sądem sprawców przestępstw przeciwko dziennikarzom i innym podmiotom medialnym; mając na uwadze, że niezależny i skuteczny wymiar sprawiedliwości, a także przyjęcie i pełne wdrożenie środków gwarantujących wolność mediów, wolność wypowiedzi, prawo dostępu do informacji oraz ochronę dziennikarzy i pracowników mediów to kluczowe elementy promowania i tworzenia otoczenia dla wolnego i niezależnego dziennikarstwa;
- E. mając na uwadze, że dziennikarze – zwłaszcza dziennikarze śledczy, ale nie tylko – coraz częściej stają się celem tzw. strategicznych powództw zmierzających do stłumienia debaty publicznej (SLAPP), zarówno w UE, jak i poza nią, a celem tych powództw nie jest wygrana w sądzie, lecz wywarcie na dziennikarzy presji finansowej, psychologicznej i czasowej wyłącznie w celu utrudnienia im pracy, uniknięcia kontroli publicznej i uniemożliwienia pociągnięcia władz do odpowiedzialności; mając na uwadze, że ma to efekt mrozący dla wolności mediów; mając na uwadze, że Komisarz Praw Człowieka Rady Europy ostrzegła, że „dostęp do informacji na Malcie jest nadal utrudniony”, i zauważyła „rodzaj bezzasadnej tajemnicy w instytucjach państwowych w odniesieniu do informacji, które mogłyby leżeć w istotnym interesie publicznym”;
- F. mając na uwadze, że dziennikarze padają ofiarą oprogramowania szpiegowskiego, takiego jak Pegasus i Predator; mając na uwadze, że według komisarz Rady Europy ds. praw człowieka Dunji Mijatovic „wysokie inwazyjne oprogramowanie szpiegowskie zagraża istocie praw człowieka” i nie powinno być uznawane za konieczne ani proporcjonalne w społeczeństwie demokratycznym; mając na uwadze, że stosowanie oprogramowania szpiegowskiego do śledzenia dziennikarzy zagraża poufności ich źródeł, a tym samym podważa funkcjonowanie i wiarygodność jednego z najważniejszych filarów naszych demokratycznych społeczeństw, jakim jest swobodny dostęp do informacji dla wszystkich i promowanie pluralistycznego otoczenia medialnego; mając na uwadze, że instytucje UE i państwa członkowskie powinny niezwłocznie zastosować się do zaleceń zawartych w sprawozdaniu komisji śledczej w celu zbadania stosowania oprogramowania Pegasus i równoważnego oprogramowania szpiegowskiego służącego inwigilacji;
- G. mając na uwadze, że w sprawozdaniu na temat praworządności z 2023 r. Komisja podkreśliła, że nie poczyniono dalszych postępów, jeżeli chodzi o dostęp do oficjalnych dokumentów, biorąc pod uwagę europejskie normy ochrony dziennikarzy, oraz że maltańscy „dziennikarze nadal borykają się z wyzwaniem związanym z wykonywaniem zawodu”;

- H. mając na uwadze, że państwa członkowskie powinny apelować o ustanawianie mechanizmów wczesnego ostrzegania i szybkiego reagowania, aby zapewnić dziennikarzom i innym podmiotom medialnym natychmiastowy dostęp do środków ochrony, w przypadku gdy coś im zagraża; mając na uwadze, że takie mechanizmy powinny podlegać znaczącemu nadzorowi społeczeństwa obywatelskiego i gwarantować ochronę sygnalistów i źródeł, które chcą zachować anonimowość; mając na uwadze, że w 2021 r. zaktualizowano ustawę o ochronie sygnalistów, rozdział 529 Zbioru Praw Malty, aby transponować dyrektywę (UE) 2019/1937 w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii ⁽⁹⁾;
- I. mając na uwadze, że badająca korupcję maltańska dziennikarka śledcza i blogerka Daphne Caruana Galizia zginęła w wybuchu samochodu pułapki 16 października 2017 r.; mając na uwadze, że wcześniej nękanie ją oraz wielokrotnie jej grożono;
- J. mając na uwadze, że dochodzenie w sprawie zabójstwa prowadzone przez władze maltańskie przy wsparciu Europolu doprowadziło do identyfikacji, postawienia w stan oskarżenia i procesu szeregu podejrzanych i potencjalnego organizatora tej zbrodni; mając na uwadze, że w lutym 2023 r. jeden z skazanych za zabójstwo Daphne Caruany Galizii otwarcie uczestniczył w rodzinnym przyjęciu z okazji chrztu, gdzie został sfotografowany; mając na uwadze, że 26 września 2023 r. Komisarz Praw Człowieka Rady Europy zauważyła, że „nie poczyniono znaczących postępów, jeśli chodzi o postawienie przed sądem wszystkich osób odpowiedzialnych za zabójstwo Daphne Caruany Galizii”;
- K. mając na uwadze, że Zjednoczone Emiraty Arabskie (ZEA) były wykorzystywane do maskowania transakcji rzekomo związanych z korupcją, którą Daphne Caruana Galizia ujawniała tuż przed swoją śmiercią;
- L. mając na uwadze, że szef kancelarii byłego premiera Malty i były minister turystyki, wcześniej minister energetyki, oraz ich rodziny zostali umieszczeni na czarnej liście przez Departament Stanu USA ze względu na ich udział w poważnej korupcji i w związku z tym nie mogli wjechać do Stanów Zjednoczonych;
- M. mając na uwadze, że nie poczyniono żadnych postępów w postępowaniach sądowych przeciwko urzędnikom Pilatus Bank i byłym partnerom nieistniejącej już firmy Nexia BT ani w sprawie korupcji związanej z umową z ElectroGas, która była przedmiotem dochodzenia prowadzonego przez Daphne Caruanę Galizję tuż przed morderstwem; kwestiom tym została poświęcona rezolucja Parlamentu z 20 października 2022 r.;
- N. mając na uwadze, że praworządności zagrażają nie tylko nieodpowiednie ramy prawne, ale również kultura bezkarności, którą umożliwia utrzymanie wadliwych instytucjonalnych mechanizmów kontroli i równowagi promujących ingerencję polityczną i utrudniających skuteczne egzekwowanie przepisów, a bez nich nie można skutecznie zwalczać korupcji;
- O. mając na uwadze, że niezależne dochodzenie publiczne w sprawie zabójstwa Daphne Caruany Galizii, wszczęte pod koniec 2019 r. na wniosek Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy, ostatecznie zakończyło się 29 lipca 2021 r.; mając na uwadze, że rada ds. dochodzenia publicznego opublikowała końcowe sprawozdanie zawierające szereg wniosków i zaleceń dotyczących wzmocnienia praworządności, poszanowania wolności prasy, wolności wypowiedzi i ochrony dziennikarzy, reformy prawnej na szczeblu konstytucyjnym oraz wniosków ustawodawczych dotyczących wolności mediów; mając na uwadze, że w wyniku dochodzenia publicznego ustalono również, iż „o ile nie ma dowodów na to, że państwo jako takie odgrywało jakąkolwiek rolę w zabójstwie Caruany Galizii, państwo powinno ponosić odpowiedzialność za zabójstwo, bo tworzyło atmosferę bezkarności, od najwyższych szczebli administracji w Castille po inne podmioty, takie jak organy regulacyjne i policja, co doprowadziło do upadku praworządności”; mając na uwadze, że dowody przedstawione w dochodzeniu publicznym „ujawniały szeroką kulturę bezkarności nie tylko wśród najwyższych rangą urzędników administracji publicznej, w tym mężów zaufania, ale również w ograniczonym kręgu polityków, przedsiębiorców i przestępców”;
- P. mając na uwadze, że maltańscy dziennikarze śledczy ujawnili skandal związany z zakupem głosów niezadowolonych zwolenników rządu, zachęcając ich do posługiwania się podrobionymi dokumentami urzędowymi, w tym fałszywymi zaświadczeniami lekarskimi; mając na uwadze, że „załatwiacze” i pośrednicy szukali następnie okazji do wyłudzenia pieniędzy i domagali się łapówek od bezpośrednich beneficjentów; mając na uwadze, że Maltański Związek Pracodawców stwierdził, że tuszowanie takich skandali pod pretekstem, że jest to normalne funkcjonowanie systemu politycznego, jest niedopuszczalne i stanowi niebezpieczny sygnał dla wszystkich warstw maltańskiego społeczeństwa; mając na uwadze, że „załatwiacze” i pośrednicy powiązani z partią rządzącą nadal nie zostali postawieni przed sądem; mając na uwadze, że incydenty te wyraźnie pokazują, że na Malcie utrzymują się poważne problemy związane z praworządnością, co wpływa na życie mieszkańców Malty, a także na międzynarodową reputację tego kraju;

⁽⁹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii (Dz.U. L 305 z 26.11.2019, s. 17).

- Q. mając na uwadze, że maltańscy dziennikarze śledczy ujawnili kolejny skandal związany z praktykami, których dopuszczali się urzędnicy rządowi – w tym wypadku przyznawaniem praw jazdy na podstawie przynależności politycznej; mając na uwadze, że żaden z wysokich rangą urzędników, którzy podali nazwiska osób mających otrzymać preferencyjne traktowanie, nie był ścigany;
- R. mając na uwadze, że ujawnione dowody wskazują, iż posiadane przez partię rządzącą dane dotyczące preferencji wyborczych ludności były wykorzystywane do odmowy świadczenia usług rządowych i systematycznej dyskryminacji obywateli; mając na uwadze, że maltański Komisarz ds. Ochrony Danych wszczął dochodzenie w sprawie systematycznego nadużywania danych obywateli prywatnych;
- S. mając na uwadze, że premier Malty zbagatelizował akty zinstytucjonalizowanej korupcji w taki sposób, utrwalający kulturę bezkarności urzędników publicznych, którym postawiono zarzut uwikłania w skandale;
- T. mając na uwadze, że we wrześniu 2023 r. działacze społeczeństwa obywatelskiego zostali przesłuchani przez policję po protestach przeciwko nadawcy krajowemu, którego prezes był uwikłany w skandale, ale nie jest ścigany; mając na uwadze, że organizacje pozarządowe i przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego oskarżyli krajowego nadawcę publicznego o cenzurę; mając na uwadze, że według wskaźnika postrzegania korupcji Malta zajmuje obecnie 51. miejsce, co oznacza spadek o trzy punkty w porównaniu z rokiem poprzednim, a według Transparency International jedną z głównych przyczyn tego stanu rzeczy jest ingerencja polityczna w media publiczne; mając na uwadze, że w lutym 2023 r. Trybunał Konstytucyjny orzekł, że Urząd ds. Radiofonii i Telewizji ma konstytucyjny obowiązek zapewnienia z urzędu – proaktywnie i szybko – bezstronności w nadawaniu;
- U. mając na uwadze, że rząd Malty zaproponował szereg reform w celu realizacji niektórych z tych zaleceń zawartych w raporcie z dochodzenia publicznego, w tym projekt przepisów mających na celu wzmocnienie wolności mediów oraz projekt ustawy przeciwko strategicznym powództwom zmierzającym do stłumienia debaty publicznej; mając na uwadze, że Komisarz Praw Człowieka Rady Europy wezwała posłów do parlamentu maltańskiego do odrzucenia rządowych projektów, ponieważ „w dużej mierze zignorowano w nich” wkład podmiotów krajowych i międzynarodowych; mając na uwadze, że komisarz skrytykowała rząd za niespełnienie wymogu „przejrzystości i gruntownych konsultacji, których wymaga powaga sytuacji”;
- V. mając na uwadze, że w najnowszym Monitorze Pluralizmu Mediów ryzyko dla autonomii redakcyjnej i niezależności politycznej oceniono jako „wysokie” i zmieniono ocenę ogólnego ryzyka dla pluralizmu mediów na Malcie ze „średniego” na „wysokie”;
- W. mając na uwadze, że w światowym rankingu wolności prasy Reporterów bez Granic z 2023 r. ujawniono pogorszenie się krajowego krajobrazu medialnego, przy czym Malta zajmuje 84. miejsce na 180 wpisów, co oznacza spadek o sześć miejsc w porównaniu z 2022 r.; mając na uwadze, że według tego samego sprawozdania krajowe ramy prawne i regulacyjne uniemożliwiają dziennikarzom korzystanie z przysługujących im praw;
- X. mając na uwadze, że organy publiczne wszczęły 40 odrębnych strategicznych powództw zmierzających do stłumienia debaty publicznej przeciwko serwisowi informacyjnemu *The Shift News* w związku z jego żądaniem dotyczącym zagwarantowania swobodnego dostępu do informacji dotyczących finansowania niezależnych mediów ze środków publicznych; mając na uwadze, że sprawę (już zakończoną) ogromnym kosztem wygrał *The Shift News*;
- Y. mając na uwadze, że według Koalicji przeciwko SLAPP w Europie liczba powództw typu SLAPP na tym kontynencie wzrosła w 2022 r. do rekordowych 161 udokumentowanych przypadków; mając na uwadze, że według tych samych źródeł na Malcie odnotowano największą liczbę SLAPP w przeliczeniu na liczbę ludności – 19,93 spraw na 100 000 osób; mając na uwadze, że w chwili zabójstwa Daphne Caruana Galizia miała postawione 43 zarzuty w sprawach cywilnych i pięć w sprawach karnych;
- Z. mając na uwadze, że mimo to – jak zauważyła Komisarz Praw Człowieka Rady Europy – zalecenia Grupy Państw Przeciwko Korupcji są nadal ignorowane;
- AA. mając na uwadze, że wysiłki na rzecz ochrony dziennikarstwa nie mogą przynieść efektu, jeżeli nie towarzyszą im działania służące walce z korupcją i praniem pieniędzy, a walka z korupcją i praniem pieniędzy zakończy się niepowodzeniem bez silnej i pluralistycznej prasy;

1. składa hołd Daphne Caruane Galizii sześć lat po jej zabójstwie za jej niezwykle ważną pracę polegającą na ujawnianiu korupcji, przestępczości zorganizowanej, oszustw podatkowych i prania pieniędzy oraz pociąganiu do odpowiedzialności osób zaangażowanych w tego rodzaju nielegalny proceder; zdecydowanie potępia kryminalizację i zabójstwa dziennikarzy i ataki na nich za ich pracę, w tym zabójstwo Jána Kuciaka i jego narzeczonej Martiny Kuznirowej 21 lutego 2018 r., Viktorii Marinowej 6 października 2018 r., greckiego dziennikarza Giorgosa Karaivaza 9 kwietnia 2021 r. oraz holenderskiego dziennikarza Petera R. de Vriessa 15 lipca 2021 r., a także podkreśla kluczową rolę, jaką dziennikarze odgrywają w ujawnianiu prawdy, ochronie demokracji i eliminowaniu kultury bezkarności; wyraża głębokie zaniepokojenie brakiem merytorycznego dochodzenia w sprawie zabójstwa Giorgosa Karaivaza i faktem, że aresztowanie dwóch podejrzanych wydaje się raczej związane z kampanią wyborczą; wzywa władze greckie, aby dopilnowały, by sprawiedliwości stało się zadość; składa hołd pamięci wszystkich dziennikarzy zabitych w Europie w ostatnich latach; ponownie podkreśla nadzędne znaczenie niezależnych mediów i aktywnego społeczeństwa obywatelskiego jako podstawowych filarów sprawiedliwości, demokracji i praworządności; zauważa, że zabójstwa dziennikarzy dotyczą nie tylko dane państwo członkowskie, ale całą Unię Europejską; jest głęboko przekonany, że ochrona demokratycznej praworządności jest wspólną odpowiedzialnością, która wykracza poza granice państw i partii;

2. jest głęboko zaniepokojony, że postępy w toczącym się postępowaniu sądowym w sprawie zabójstwa Daphne Caruany Galizii od czasu rezolucji Parlamentu z 20 października 2022 r. z okazji piątej rocznicy zabójstwa są niewielkie, że do tej pory wydano tylko trzy wyroki skazujące na niskim szczeblu, a organizator zabójstwa nie został jeszcze skazany; wzywa władze maltańskie do przyspieszenia postępowań sądowych, aby wymierzyć sprawiedliwość; w związku z tym ponawia apel o zakończenie dochodzenia w sprawie głównych przyczyn zabójstwa oraz o zakończenie postępowania karnego bez dalszej zwłoki i postawienie przed sądem wszystkich osób zamieszanych w to zabójstwo, niezależnie od ich rangi; ponawia apel o pełne i stałe zaangażowanie Europolu we wszystkie aspekty śledztwa w sprawie zabójstwa i wszystkie powiązane z nim dochodzenia;

3. wzywa instytucje UE i państwa członkowskie do zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony dziennikarzom i pracownikom mediów; apeluje też do instytucji UE i państw członkowskich o niezwłoczne zastosowanie się do zaleceń Parlamentu dotyczących ochrony dziennikarzy;

4. przypomina obawy i zalecenia zapisane w swoich poprzednich rezolucjach w sprawie Malty;

5. jest zbulwersowany oświadczeniem premiera z 3 października 2023 r., bagatelizującym akty zinstytucjonalizowanej korupcji; uważa, że takie oświadczenia nadal utrwalają kulturę bezkarności urzędników publicznych, którym zarzuca się udział w tych skandalach;

6. wyraża zaniepokojenie, że dwa lata po opublikowaniu raportu z dochodzenia publicznego proces wdrażania jego zaleceń jest wciąż dalece niewystarczający; zauważa, że rząd Malty zaproponował szereg reform, w tym wnioski ustawodawcze, w celu uwzględnienia niektórych z tych zaleceń; zauważa, że Komisarz Praw Człowieka Rady Europy wyraziła zaniepokojenie faktem, iż projekt tych wadliwych reform przedstawiono, ignorując wkład organizacji międzynarodowych i krajowych; wzywa zatem rząd Malty, aby bez dalszej zwłoki wdrożył wszystkie zalecenia zawarte w raporcie z dochodzenia publicznego, w tym te dotyczące praworządności i przestępczości zorganizowanej;

7. apeluje o położenie kresu kulturze bezkarności; w związku z tym apeluje o przeprowadzenie dokładnych, szybkich i niezależnych dochodzeń i ścigania wszystkich urzędników publicznych, którym zarzuca się uwikłanie w korupcję, wymuszenia i płatną protekcję ujawnione przez maltańskich dziennikarzy śledczych, w tym kupowanie głosów i oszustwa związane z prawami jazdy; podkreśla, że dziennikarze będą nadal narażeni na ryzyko, dopóki korupcja pozostanie bezkarna;

8. wzywa Europejskiego Inspektora Ochrony Danych do monitorowania ogłoszonego publicznie 9 października 2023 r. dochodzenia na Malcie, w sprawie nadużywania prywatnych danych obywateli Malty, które można było wykorzystać do dyskryminacji ze względu na przynależność polityczną;

9. podkreśla, że kluczowe jest rygorystyczne ściganie poważnych przestępstw finansowych i gospodarczych, zwłaszcza korupcji i prania pieniędzy; jest jednak zbulwersowany ciągłym brakiem postępów w ściganu podejrzanych o udział w skandalach związanych z korupcją i praniem pieniędzy, w sprawie których Daphne Caruana Galizia prowadziła dochodzenie tuż przed śmiercią i w które zamieszane byli osoby na najwyższych szczeblach politycznych; jest również zaniepokojony niepowodzeniami instytucjonalnymi organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości na Malcie i zdecydowanie wzywa właściwe organy do postawienia przed sądem każdej osoby zamieszanej w co najmniej jedną z licznych spraw, które są obecnie badane lub zgłaszane; wzywa władze maltańskie do zajęcia się wyzwaniem związanym z czasem trwania dochodzeń w sprawach dotyczących korupcji na wysokim szczeblu, w tym poprzez osiągnięcie solidnych wyników w zakresie wydawania wyroków kończących postępowanie w sprawie; zwraca uwagę, że przeciąganie dochodzeń nadal utrudnia postępy w zakresie praworządności; podkreśla znaczenie niezależności instytucjonalnej dla właściwego funkcjonowania praworządności; wzywa władze maltańskie do poczynienia postępów w dochodzeniach dotyczących przypadków ewentualnych prób ukrycia dowodów przez ówczesnych urzędników publicznych oraz utrudniania dochodzeń i postępowań sądowych;

10. ponownie wyraża zaniepokojenie powolnym postępowaniem postępowań dochodzeniowych i sądowych przeciwko urzędnikom Pilatus Bank oraz dążeniem władz maltańskich do zawieszenia postępowania po tym, jak Międzynarodowe Centrum Rozstrzygania Sporów Inwestycyjnych najwyraźniej przyjęło środki tymczasowe; zwraca się o wyjaśnienie środków tymczasowych Międzynarodowego Centrum Rozstrzygania Sporów Inwestycyjnych z 14 września 2022 r., biorąc pod uwagę, że sędzia sugerował, iż rząd wprowadził sąd w błąd co do przeciągania postępowania; ponawia apel do odpowiednich organów międzynarodowych i europejskich o dalsze monitorowanie postępów w odniesieniu do zarzutów prania pieniędzy i korupcji;

11. apeluje o udostępnienie dodatkowych zdolności do prowadzenia dochodzeń i ścigania przestępstw; ubolewa, że rząd maltański zwykłą większością głosów przepchnął mechanizm zapobiegający blokowaniu przy procedurze mianowania komisarza ds. norm, co jest sprzeczne z opinią Komisji Weneckiej; ubolewa, że polaryzacja stanowi przeszkodę w podejmowaniu decyzji w drodze konsensusu na Malcie; zauważa, że zwiększenie liczby sędziów mogło ułatwić skrócenie czasu postępowania sądowego z 550 do 529 dni, chociaż skrócenie czasu trwania postępowań sądowych było tylko jednym z zaleceń z dochodzenia publicznego; ubolewa nad słabościami maltańskiego systemu wymiaru sprawiedliwości i apeluje o znalezienie rozwiązań w celu skrócenia czasu trwania postępowań sądowych;

12. wzywa Komisję Wenecką do sporządzenia opinii w sprawie ulepszenia maltańskich krajowych ram prawnych w celu skutecznego i zdecydowanego karania korupcji, w tym korupcji na wysokim szczeblu i nadużyć władzy;

13. wzywa Komisję, aby poważnie potraktowała kulturę bezkarności na Malcie i dążyła do szybkiego powrotu do poszanowania demokracji i praworządności w tym kraju; wzywa Komisję, aby wykorzystała wszystkie dostępne jej odpowiednie narzędzia w celu zapewnienia jednakowego stosowania prawa dla wszystkich;

14. wyraża zaniepokojenie bezkarnością byłego premiera, szefa jego kancelarii oraz byłego ministra turystyki, który wcześniej zajmował też stanowisko ministra energetyki;

15. podkreśla, że działania policji wobec działaczy stanowią zastraszanie, które ma mrozący wpływ na udział społeczeństwa i przyczynia się do uciszenia społeczeństwa obywatelskiego, zwłaszcza w kontekście utrzymującej się bezkarności za przestępstwa; apeluje o przeprowadzenie reform prawnych, administracyjnych i politycznych, które spełniają międzynarodowe standardy, aby w pełni rozwiązać problemy systemowe zidentyfikowane w toku dochodzenia publicznego;

16. wzywa rząd Malty do powstrzymania się od negatywnej retoryki wymierzonej w dziennikarzy oraz do zaprzestania tworzenia klimatu, który jest wrogi dla dziennikarzy i pracowników mediów, zgodnie z tymi samymi apelami komisarza Rady Europy ds. praw człowieka; jest zaniepokojony utrzymującymi się przeszkodami dla wolności i pluralizmu mediów, na przykład w odniesieniu do wniosków o udzielenie informacji kierowanych do rządu, a także potencjalnie dyskryminującym finansowaniem mediów; potępia bezzasadne zachowywanie tajemnicy w instytucjach państwowych w odniesieniu do informacji, które mogłyby leżeć w istotnym interesie publicznym; ponawia apel do rządu maltańskiego o wycofanie odwołań od szeregu wniosków o udzielenie wolności informacji złożonych przez serwis informacyjny *The Shift News*;

17. ubolewa, że propozycje przedstawione przez rząd maltański nie poprawiają sytuacji w zakresie wolności mediów; wzywa władze Malty do dopilnowania, by proponowane reformy były zgodne z europejskimi i międzynarodowymi standardami w zakresie ochrony dziennikarzy, w szczególności w odniesieniu do zapobiegania groźbom i nękanii dziennikarzy, zarówno publicznie, jak i w internecie, oraz karania takich zachowań, a także do szybkiego wdrożenia tych reform; wzywa władze maltańskie, aby wprowadziły również dodatkowe środki i inne zabezpieczenia z myślą o poprawie środowiska krytycznego i niezależnego dziennikarstwa na Malcie oraz rozliczalności polityków i urzędników;

18. wyraża zaniepokojenie doniesieniami wskazującymi, że chociaż zadaniem Komitetu Ekspertów ds. Mediów było udzielanie porad w sprawie zmian w sektorze mediów, w skład którego wchodziłi niektórzy przedstawiciele mediów, rząd maltański nie przeprowadził wnikliwych konsultacji publicznych; jest zaniepokojony, że władze Malty zignorowały apele o przeprowadzenie szerokich konsultacji publicznych dotyczących sektora mediów, a w szczególności ograniczenia stosowania SLAPP; popiera apel komisarza Rady Europy ds. praw człowieka, by parlament maltański nie przyjmował wadliwych przepisów, w tym poprawek do konstytucji, do czasu przeprowadzenia przejrzystych i gruntownych konsultacji w sprawie projektów ustaw, które należy traktować priorytetowo; podkreśla, że wszelkie działania mające na celu poprawę projektu przepisów muszą opierać się na zaleceniach zawartych w sprawozdaniu z dochodzenia publicznego oraz że takie zmiany muszą spełniać co najmniej międzynarodowe standardy ochrony i bezpieczeństwa dziennikarzy oraz wolności mediów, aby zapewnić wysoką jakość przepisów dotyczących mediów; przypomina rządowi Malty o jego odpowiedzialności za przeprowadzenie szerokich, pluralistycznych i zorganizowanych konsultacji publicznych w sprawie reform prawnych;

19. ubolewa nad faktem, że dziennikarze, a także członkowie rodziny Daphne Caruany Galizii, są obecnie nadal przedmiotem SLAPP, i ponawia pilny i zdecydowany apel do osób, które wszczęły sprawy, sprawując funkcje publiczne, w tym byłego premiera i byłych urzędników państwowych, o ich wycofanie;

20. przypomina, że sądy maltańskie mają możliwość uznania pozwów o zniesławienie za „oczywiście bezzasadne”, a tym samym ich oddalenia; ponownie wzywa władze maltańskie do wdrożenia zalecenia Komisji (UE) 2021/1534 z dnia 16 września 2021 r. w sprawie zapewnienia ochrony i bezpieczeństwa dziennikarzom i innym pracownikom sektora mediów oraz wzmocnienia ich pozycji w Unii Europejskiej (C(2021)6650) oraz do wprowadzenia skutecznych strategii politycznych na rzecz ochrony dziennikarzy; przypomina, że taka dyrektywa mogłaby dotyczyć jedynie powództw typu SLAPP o wymiarze transgranicznym; wzywa władze maltańskie, aby zajęły się również sprawami krajowymi za pomocą skutecznych przepisów przeciwdziałających SLAPP, zgodnie z uwagami i zaleceniami Rady Europy; wzywa instytucje UE do szybkiego osiągnięcia porozumienia w sprawie ambitnej dyrektywy w sprawie przeciwdziałania SLAPP, a władze maltańskie – do pełnego wdrożenia zalecenia towarzyszącego wnioskowi dotyczącemu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony osób, które angażują się w debatę publiczną, przed ewidentnie bezpodstawnymi lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi („strategiczne powództwa zmierzające do stłumienia debaty publicznej”) (COM(2022)0177); wzywa Komisję, aby przeanalizowała możliwość przyjęcia dalszych przepisów w celu objęcia nimi wszystkich przypadków SLAPP;

21. wzywa rząd Malty do dalszego zajmowania się istniejącymi problemami związanymi z wolnością mediów i niezależnością mediów publicznych od ingerencji politycznych, w tym ramami, które zapewnią przejrzystość reklam państwowych, oraz coraz częstszym nawoływaniem do nienawiści w mediach społecznościowych; przypomina, że europejski akt o wolności mediów powinien przyczynić się do zapewnienia wolności, pluralizmu i niezależności mediów w całej UE, w tym przejrzystości własności mediów i środków zapobiegających wpływowi koncentracji mediów na ich pluralizm; wzywa instytucje UE do szybkiego osiągnięcia porozumienia w sprawie ambitnego europejskiego aktu o wolności mediów;

22. wzywa rząd Malty, aby ostatecznie zapisał w prawie krajowym prawo do bezpiecznej i legalnej aborcji, które rząd wcześniej ogłosił, ale którego przyjęcie nie było jeszcze przedmiotem procesu legislacyjnego – wręcz przeciwnie, przyjęto restrykcyjną ustawę o aborcji;

23. przypomina rządowi Malty o jego zobowiązaniu do stworzenia do końca 2024 r. bazy danych na potrzeby gromadzenia informacji na temat sygnalizowania nieprawidłowości oraz o tym, że zalecenia dotyczące działań służących poprawie ochrony sygnalistów nie zostały wdrożone, zgodnie ze sprawozdaniem na temat praworządności z 2023 r.;

24. wzywa rząd do priorytetowego stworzenia stanowiska komisarza ds. praw człowieka i równości zgodnie z zasadami paryskimi i dorobkiem prawnym UE w zakresie równości;

25. ponownie wzywa władze Malty do pełnego wdrożenia wszystkich niezrealizowanych zaleceń Zgromadzenia Parlamentarnej Rady Europy, Komisji Weneckiej, Grupy Państw przeciwko Korupcji oraz Komitetu Ekspertów ds. Oceny Środków Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy i Finansowaniu Terroryzmu MONEYVAL;
26. podkreśla, że maltański program „Obywatelstwo przez inwestycje” nadal budzi poważne obawy; przypomina swoje stanowisko, zgodnie z którym obywatelstwo UE nie jest na sprzedaż, i apeluje o natychmiastowe zakazanie programu na Malcie i w całej UE; oczekuje ostatecznego orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w tej sprawie;
27. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Komisji, Radzie, Europejskiemu Inspektorowi Ochrony Danych, rządowi i parlamentom państw członkowskich, Radzie Europy, Grupie Specjalnej ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy, rządowi i parlamentowi Zjednoczonych Emiratów Arabskich oraz prezydentowi Republiki Malty.
-